

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

R. H.,

zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9,

proti
žalovanému

Ministerstvo vnitra ČR,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2020, č. j. MV-12018-7/OAM-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2020, č. j. MV-12018-7/OAM-2020 se ruší.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 4. 2020, č. j. MV-12018-7/OAM-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo rozhodnuto tak, že žalobce je povinen podle § 123 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uhradit Ministerstvu vnitra ČR náklady spojené se zajištěním cizince (žalobce) za účelem správního vyhoštění podle § 123 zákona o pobytu cizinců, které činí celkem 21 054 Kč, s tím, že cizinec je povinen doplatit dlužnou částku ve výši 19 207 Kč do 15 dnů ode dne nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí na tam specifikovaný bankovní účet (výrok I.). Dále mu bylo uloženo uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II.).
2. Jedná se o náklady, které žalovanému vznikly v souvislosti se zajištěním žalobce za účelem správního vyhoštění v Zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „ZZC“) Bělá-Jezová, Balková a Vyšní Lhoty, v době od 15. 1. 2020 do 11. 4. 2020. Žalobce napadá rozhodnutí v rozsahu jeho I. výroku.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce se domnívá, že byl v předcházejícím řízení zkrácen na svých právech, a uvádí následující žalobní body:
4. Za prvé, žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).
5. Za druhé, žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu) a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu).
6. Za třetí, žalovaný si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nelze považovat za přesvědčivé (§ 50 odst. 2, 3 správního řádu).
7. Za čtvrté, žalovaný nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo (§ 50 odst. 4 správního řádu).
8. Za páté, žalovaný neprovedl důkazy, které jsou nezbytné ke zjištění stavu věci (§ 52 správního řádu).
9. Za šesté, odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné, co se týká uvedení úvah, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu).
10. Za sedmé, s ohledem na čl. 3 odst. 9 Návratové směrnice žalovaný v průběhu celého řízení nezohlednil, že žalobce, jakožto nezletilá osoba bez doprovodu, je zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
11. Za osmé, žalobce byl zajištěn v rozporu s platnými právními předpisy (což je předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem v rámci řízení o kasační stížnosti žalobce), s tím,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

že mu bylo v rozporu s platnými právními předpisy uloženo správní vyhoštění, což je předmětem odvolacího řízení před Ředitelstvím služby cizinecké policie.

12. Žalobce dále uvedl, že dne 10. 3. 2020 vydala Policie ČR, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie, rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce, č. j. KRPE-3888-63/ČJ-2020-170022-SV podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 zákona o pobytu cizinců, kdy mu po dobu 3 let nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Žalobce podal proti rozhodnutí dne 17. 3. 2020 odvolání, o kterém zatím nebylo pravomocně rozhodnuto.
13. Rozhodnutí o zajištění žalobce v ZZC Bělá-Jezová vydala Policie ČR, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie, pod č. j. KRPE-3888-29/ČJ-2020-170022-SV podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 6 věta druhá zákona o pobytu cizinců, doba zajištění byla stanovena na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Žaloba žalobce proti tomuto rozhodnutí byla odmítnuta Krajským soudem v Hradci Králové – pobočka Pardubice, usnesením ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 52 A 11/2020. Řízení o kasační stížnosti žalobce proti tomuto usnesení je vedeno u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 Azs 107/2020, kde zatím nebylo rozhodnuto.
14. Proti postupu žalovaného žalobce rovněž podal dne 24. 4. 2020 stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva pro porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
15. S ohledem na shora uvedené žalobce konstatuje, že dosud nebylo postaveno najisto, zda jeho zajištění bylo v souladu se zákonem. Vymáhání nákladů zajištění, u kterého nebylo postaveno najisto, zda bylo provedeno v souladu se zákonem o pobytu cizinců, je tedy samo o sobě nezákonné. Vzhledem k věku žalobce a individuální situaci, s ohledem na dopady zajištění na nezletilé bez doprovodu, podmínky zajištění v ZZC Bělá-Jezová (a následně v ZZC Balková a ZZC Vyšní Lhoty) a délku zajištění jeho zajištění představovalo nepřiměřený zásah do jeho základních práv garantovaných EÚLP a ústavním pořádkem ČR, a to zejména práva na ochranu před mučením, ponižujícím a nelidským zacházením a práva na osobní svobodu. Správní orgán měl tedy řízení o nákladech přerušit do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o všech opravných prostředcích, které žalobce podal.
16. Žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
17. Žalovaný ve vyjádření k žalobě s odkazem na správní spis uvedl, že rozhodnutí nezákonné není. V souvislosti se zajištěním a správním vyhoštěním žalobce vznikly žalovanému za období od 15. 1. 2020 do 11. 4. 2020 celkové výlohy ve výši 21 054 Kč (náklady na den a osobu za ubytování a stravu, podrobně vyčísleny v napadeném rozhodnutí), s tím, že žalobci zbývá doplatit 19 207 Kč, což žalobce ani nepopírá. Zajištění cizince v souvislosti s jeho správním vyhoštěním není nezákonné, správní soud již žalobu žalobce odmítl, i když o kasační stížnosti zatím nebylo rozhodnuto. Úhrada nákladů podle § 123 zákona o pobytu cizinců se týká i nákladů na zajištění cizince. Žalovaný tedy navrhl zamítnutí žaloby.

III.

Obsah správního spisu

18. Ze správního spisu předloženého žalovaným soud zjistil následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

19. Podle rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 14. 1. 2020, č. j. KRPE-3888-29/ČJ-2020-170022-SV, se žalobce zajišťuje za účelem správního vyhoštění na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, ke kterému došlo dne 13. 1. 2020 ve 14:30 hodin, neboť hrozí nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců] a vyvstala důvodná pochybnost o tom, že se jedná o nezletilého cizince za účelem zjištění jeho skutečného věku (§ 124 odst. 6 cit. zák.). V rozhodnutí je dále popsána pobytová historie žalobce (jak se dostal na území ČR, pobytová kontrola, správní řízení ve věci správního vyhoštění, výslech žalobce).
20. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 10. 3. 2020, č. j. KRPE-3888-63/ČJ-2020-170022-SV, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU v délce 3 roky, neboť pobýval na území ČR bez platného cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn [§ 119 odst. 1 písm. b) bod 3. a bod 4. zákona o pobytu cizinců].
21. Správní spis dále obsahuje dokument Závěrečné vyúčtování uschovaných peněžních prostředků zajištěného cizince a nákladů spojených se správním vyhoštěním ze dne 9. 4. 2020, z něž vyplývá celková výše nákladů spojených se správním vyhoštěním 21 054 Kč, z toho již uhrazených 1 847 Kč a zbývá uhradit 19 207 Kč.
22. Napadeným rozhodnutím bylo žalobci podle § 123 zákona o pobytu cizinců uloženo uhradit náklady spojené se zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění ve výši 21 054 Kč, resp. doplatit dlužnou částku 19 207 Kč do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí (výrok I.) a dále mu bylo uloženo podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II.). V rozhodnutí je stručně rekapitulována pobytová historie žalobce a průběh správního řízení a následně vyčísleny předmětné náklady s odkazem na vyhlášku ministra vnitra č. 447/2005 Sb.
23. Správní spis dále obsahuje Příkaz k propuštění cizince ze zařízení pro zajištění cizinců ze dne 10. 4. 2020, č. j. KRPE-3888-77/ČJ-2020-170022-SV z důvodu podle § 127 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (zánik důvodu pro zajištění).

IV.

Posouzení žaloby

24. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].
25. Soud rozhodl o věci bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci řízení ve lhůtě nevyjádřili s takovým projednáním věci svůj nesouhlas, má se tedy za to, že s takovým postupem souhlasí.
26. Podle § 123 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), ve znění účinném v době rozhodování správního

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

orgánu: „Náklady spojené se správním vyhoštěním zahrnují náklady na ubytování a stravování, přepravní náklady a ostatní nutné peněžní náklady. Do nákladů spojených se správním vyhoštěním se dále zahrnují náklady podle věty první za cizince ubytovaného v zařízení společně s cizincem zajištěným za účelem správního vyhoštění.“

27. Podle § 123 odst. 3 zákona o pobytu cizinců: „Nebradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním osoba uvedená v odstavci 2, a pokud tyto náklady nebyly uhrazeny z finanční záruky složené cizincem nebo složitelem podle § 123c, je povinen tyto náklady uhradit cizinec, který má být vyhoštěn na základě rozhodnutí o správním vyhoštění. Hradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním cizinec podle věty první, je rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním prvním úkonem v řízení.“
28. Soud žalobě vyhověl, když dospěl k následujícím právním závěrům:
29. Zákon stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soudu je však z úřední činnosti známo, a žalobce toto potvrdil ve vyjádření ze dne 26. 7. 2022, že Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46 (dále jen „zrušující rozsudek“) o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 24. 2. 2020, č. j. 61 A 3/2020-98, tak, že jednak tento rozsudek zrušil (ve výroku I. a II.), jednak zrušil i (napadené) rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 14. 1. 2020, č. j. KRPE-3888-29/ČJ-2020-170022-SV, kterým bylo rozhodnuto o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění.
30. Důvodem pro zrušení tohoto (podmiňujícího) rozhodnutí byla skutečnost, že Policie ČR (jakožto žalovaná) nesprávně a v rozporu se zákonem stanovila dobu zajištění žalobce na 90 dnů, tedy na maximálně možnou dobu v případě zajištění nezletilého cizince bez doprovodu. Nebylo tedy respektováno ustanovení § 124 odst. 6 věta druhá a třetí zákona o pobytu cizinců (v tehdy platném znění), kdy v případě, že má policie důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, lze jej zajistit do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk, přičemž úkony v tomto ohledu je nutno zahájit bezodkladně po jeho zajištění. Zajištění žalobce (stěžovatele) je rozhodnutím zatímní povahy, čemuž měla odpovídat i doba zajištění, tedy žalobce měl být zajištěn na dobu, než bude zjištěn jeho věk (v řádu dnů, nikoliv však v řádu týdnů či měsíců) s tím, že poté policie mohla vydat nové rozhodnutí o prodloužení zajištění na dobu dle předpokládané složitosti úkonů směřujících k přípravě výkonu správního vyhoštění (pokud by se prokázalo, že cizinec je zletilý), nebo cizince propustit nebo vydat nové rozhodnutí o zajištění podle § 124 odst. 6 věta první zákona o pobytu cizinců (pokud by byl cizinec skutečně nezletilý), nebo rozhodnout o prodloužení zajištění a stanovit dobu s přihlédnutím k náročnosti dalších úkonů týkajících se zjišťování věku cizince (pokud by pochybnosti o věku přetrvávaly). V podrobnostech soud odkazuje na odůvodnění tohoto rozsudku.
31. Dále je třeba k průběhu správního, resp. následně soudního řízení, uvést následující (chronologicky): 14. 1. 2020 bylo vydáno rozhodnutí o zajištění žalobce - následně zrušeno NSS, (13. 2. 2020 podána správní žaloba ve věci sp. zn. 61 A 3/2020, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích), 10. 3. 2020 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, 9. 4. 2020 vydáno napadené rozhodnutí, 10. 4. 2020 vydán příkaz

k propuštění ze ZZC, 4. 5. 2020 podána správní žaloba v této věci, 25. 6. 2020 vydán rozsudek NSS o zrušení rozhodnutí o zajištění.

32. Ač tedy rozhodnutí o zajištění jakožto podmiňující rozhodnutí pro (podmíněné, napadené) rozhodnutí o úhradě nákladů spojených se zajištěním bylo zrušeno až po podání správní žaloby, je rovněž třeba vycházet z judikatury, která se týká možnosti „prolomení“ zásady, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 6 As 211/2017-88, totiž platí, že: *„I. V řízení o žalobě proti podmíněnému rozhodnutí správního orgánu soud zohlední k žalobní námitce zrušení nebo změnu podmiňujícího rozhodnutí správního orgánu, přestože ke zrušení nebo změně došlo po vydání napadeného (podmíněného) rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).“*
33. V daném případě je sledována zejména účinná ochrana práv žalobce. Žalobce v žalobě upozornil soud na to, že rozhodnutí o jeho zajištění bylo napadeno u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, s tím, že v současné době je v této věci Nejvyšším správním soudem řešena jeho kasační stížnost (pod sp. zn. 5 Azs 107/2020). Žalobce dále v podání ze dne 26. 7. 2022 sdělil, že toto řízení již bylo pravomocně skončeno, a to shora uvedeným zrušujícím rozsudkem. Soud má tedy za to, že žalobce tuto žalobní námitku řádně uplatnil.
34. Soud dále vycházel z rozsudku NSS ze dne 14. 11. 2008, č. j. 2 As 30/2008-61, podle něhož: *„Došlo-li v rámci řízení o vyhoštění k nezákonnému zajištění cizince (zajišťovací rozhodnutí bylo zrušeno soudem), nelze cizinci náklady vyhoštění (představované náklady na zajištění) uložit k úhradě (§ 123 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky). To platí i za situace, kdy by případné pozdější chování cizince zajištění potenciálně odůvodňovalo; tato skutečnost nemůže zpětně zhojit soudem konstatovanou nezákonnost předchozího zajištění a odůvodnit tak dodatečně úhradu nákladů s tím spojených.“* Zde Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[...] důsledky zrušujícího rozsudku soudu působí s účinky ex tunc, a tedy správní rozhodnutí se jím ruší od samého počátku a je nutno na něj nahlížet, jako by vydáno vůbec nikdy nebylo (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006-104, publ. pod č. 1275/2007 Sb. NSS).“* Dále se zde k nákladům správního vyhoštění uvádí: *„Náklady správního vyhoštění, tvořené výhradně náklady spojenými se zajištěním stěžovatele v příslušném zařízení (ubytování a strava), žalovaný uložil napadeným rozhodnutím stěžovateli k úhradě. Z chronologického hlediska je zřejmé, že se tak stalo až po právní moci rozsudku, jímž bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele prohlášeno za nezákonné. Všechny tyto skutečnosti lze potom shrnout tak, že v projednávané věci žalovaný, a posléze i městský soud, rozhodovali o nákladech vyhoštění a o žalobě proti napadenému rozhodnutí za situace, kdy rozhodnutí o zajištění stěžovatele, o které se napadené rozhodnutí opírá, bylo pravomocně zrušeno pro rozpor se zákonem. Na to byl městský soud ostatně stěžovatelem v řízení o žalobě výslovně upozorňován, a přesto tuto skutečnost nevzal v potaz. Došlo-li tedy k zajištění cizince v rozporu se zákonem, nelze mu náklady zajištění, které ve svém souhrnu tvoří jediné náklady správního vyhoštění, uložit k úhradě, a to bez ohledu na skutečnost, že se může vynaložení těchto nákladů jevit jako odůvodněné proto, že stěžovatel v zařízení k zajištění cizinců využíval stravovací a ubytovací služby. Tyto by totiž nevznikly, kdyby nebylo o zajištění stěžovatele rozhodnuto v rozporu se zákonem; při respektování zásady "z bezpráví nemůže povstat právo" není absolutně myslitelné, aby důsledky nezákonného rozhodnutí nesl ten, vůči němuž takové nezákonné rozhodnutí směřovalo.“* Ač uvedené

rozhodnutí vychází ze situace, že správní orgán rozhodl o úhradě nákladů zajištění poté, kdy již bylo pravomocně zrušeno rozhodnutí o zajištění, o které se toto rozhodnutí opírá, je podle názoru soudu tato judikatura aplikovatelná i v situaci žalobce v tomto řízení.

35. Pokud tedy bylo pravomocně zrušeno rozhodnutí o zajištění žalobce z důvodu jeho nezákonnosti, nemůže být žalobce poháněn k tomu, aby hradil náklady, které vznikly jeho nezákonným zajištěním, ač ubytovací a stravovací služby fakticky čerpal. Tyto náklady tedy v důsledku nezákonného rozhodnutí musí nést stát, nikoliv žalobce. Správní orgán měl vyčkat, jak bude rozhodnuto o žalobě proti rozhodnutí o zajištění.
36. Pokud se shora označeného usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 6 As 211/2017-88, o „podmiňujících a podmíněných“ rozhodnutích dále týká, NSS zde vyslovil závěry, ze kterých zdejší soud vychází:
37. Předně, že: *„[35] Rozšířený senát tedy, veden shora uvedenými úvahami a nutností zajištění účinnosti ochrany práv jednotlivců poskytované správními soudy v souladu s ústavními imperativy v plné jurisdikci, musel přistoupit ke změně dosavadní judikatury vztahující se k zohlednitelnosti zrušení podmiňujícího aktu při soudním přezkumu podmíněného aktu při jejich řetězení dle § 75 odst. 1 s. ř. s. Právo na spravedlivý proces vyžaduje, aby nezákonnost podmiňujícího aktu autoritativně zjištěná rozhodnutím o jeho zrušení či změně v příslušném řízení mohla být k řádně uplatněné žalobní námitce žalobce zohledněna v řízení o žalobě proti podmíněnému aktu i při jejich řetězení. Žalobce však může dosáhnout zrušení podmíněného rozhodnutí pouze v případě, že podmiňující rozhodnutí bylo předtím zrušeno či změněno pro nezákonnost buď soudem ve správním soudnictví nebo správními orgány v řízení o mimořádných či dozorcích prostředcích. Tento závěr není v rozporu s úpravou obsaženou v § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť soud zohlední pouze takovou nezákonnost podmiňujícího rozhodnutí, jejíž důvod byl dán již v době vydání podmíněného rozhodnutí, avšak která dosud nebyla autoritativně zjištěna.“*
38. *„[36] Pokud bylo žalobou napadeno podmiňující rozhodnutí, soud v řízení o žalobě proti podmíněnému rozhodnutí zpravidla vyčká na výsledek řízení o žalobě proti podmiňujícímu rozhodnutí, aby z něj mohl ve svém rozhodnutí vyjít (§ 52 odst. 2 s. ř. s.), popř. dle povahy věci může i řízení o obou žalobách spojit ke společnému projednání (§ 39 s. ř. s.). Zrušení či změna podmiňujícího rozhodnutí však nemusí vést vždy k automatickému zrušení podmíněného rozhodnutí soudem, naopak je třeba podle okolností daného případu vyhodnotit, jaký vliv má zrušení či změna podmiňujícího rozhodnutí na zákonnost rozhodnutí podmíněného. Lze rovněž připomenout, že rozšířený senát již v minulosti připustil dodatečné uplatnění některých vad rozhodnutí správního orgánu, které vyšly najevo až po uplynutí lhůty pro podání žaloby a žalobce o těchto důvodech bez svého zavinění nemohl v žalobní lhůtě vědět (usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, čj. 2 As 34/2006-73, č. 1546/2008 Sb. NSS, Aqua Servis). Takto je tedy otevřena možnost „dodatečného“ uplatnění žalobní námítky, že podmíněné rozhodnutí je založeno na nezákonném podmiňujícím rozhodnutí, pokud ke změně či zrušení podmiňujícího rozhodnutí došlo po uplynutí žalobní lhůty.“*
39. S ohledem na shora uvedené soud již nevypočítával jednotlivě každou žalobní námitku žalobce (byť, pravda, byly formulovány poněkud obecněji), když stěžejním byl poukaz na probíhající soudní přezkum týkající se rozhodnutí o zajištění žalobce, resp. zrušení tohoto rozhodnutí pro nezákonnost.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

40. Jelikož byl žalobce v řízení úspěšný, Městský soud v Praze zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud však současně nevyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s. Učinil tak s ohledem na právní názor, vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46: „Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 - 34, č. 2757/2013 Sb. NSS, totiž platí, že „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Jelikož i v této věci Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění, které je prvním úkonem v řízení, neexistuje dále řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Proto nebylo možné věc žalované vrátit k dalšímu řízení.“ I v daném řízení v důsledku zrušení napadeného rozhodnutí o úhradě nákladů spojených s (nezákonným) zajištěním žalobce a toho, že důsledky zrušujícího rozsudku soudu působí *ex tunc*, tedy na napadené rozhodnutí je třeba hledět, jako by nikdy nebylo vydáno, neexistuje zde žádné řízení, v jehož vedení by měl žalovaný dále pokračovat.
41. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce je od soudního poplatku osvobozen ze zákona (srov. výklad níže), proto mu tento náklad nevznikl. V řízení byl zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., která právo na odměnu za zastupování nemá, neboť nevykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s. ř. s. (srov. bod 67 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46). Pokud se týká práva na náhradu účelně vynaložených nákladů, které Organizaci pro pomoc uprchlíkům v souvislosti se zastupováním stěžovatele vznikly, v podání ze dne 26. 7. 2022 bylo soudu sděleno, že jejich náhradu tato Organizace nepožaduje.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. srpna 2022

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.